

Chapter: 12

प्र. (अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्यायाचा क्रमांक लिहा. (1)

1

खाण्याच्या सोड्याचे पाण्यामधील द्रावण फळांच्या रसात टाकल्यावर काय आढळते?

अ. बुडबुडे येणे ब. फसफसणे क. बुडबुडे येणे व फसफसणे ड. वरीलपैकी एकही नाही

(ब) सत्य किंवा असत्य लिहा (1)

क्षार उदासीन असतात.

(क) वेगळा घटक ओळखा (1)

निळा लिटमस कागद, तांबडा लिटमस कागद, फिनॉल्फथॅलिन, व्हिनेगर

(ड) नावे लिहा. (1)

KOH

प्र. पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) (2)

२

1) फरक स्पष्ट करा.

आम्ल व आम्लारी.

2) उदाहरण सोडवा.

आम्लारी म्हणजे काय ते अभिक्रिया सांगून स्पष्ट करा. आम्लारीचे गुणधर्म सांगा. (किमान 4 मुद्दे)

प्र.3 उत्तरे स्पष्टीकरणासह लिहिणे. (कोणतेही तीन) (9)

1) दर्शकावर मिठाचा परिणाम का होत नाही?

2) आम्ल हा एक असा पदार्थ असतो की ज्याचे पाण्यातील द्रावण हायड्रोजन आयन (H^+) उपलब्ध करून देते.

3) सारणी / तक्ता पूर्ण करा.

खाली दिलेली द्रावणे आम्ल की आम्लारी ते ओळखा.

| द्रावण | दर्शकात झालेला बदल | | आम्ल/आम्लारी |
|--------|----------------------|--------------------------|----------------------------|
| | लिटमस | फिनॉल्फथॅलिन मिथिल ऑरेंज | |
| i. | -- | बदल नाही. | -- |
| ii. | -- | -- | नारंगी रंग बदलून लाल झाला. |
| iii. | लाल लिटमस निळा झाला. | -- | -- |

4) परिच्छेद पूर्ण करा.

घरगुती दर्शक: प्रयोगशाळेतील दर्शक उपलब्ध नसल्यास अनेक पदार्थ वापरून 'नैसर्गिक दर्शक' बनविता येतात. तुम्ही पाहिले असेल की अन्नाचा डाग साबणाने धुतल्यानंतर होतो. हा रंगबदल अन्नातील आणि साबणामधील आम्लारीत होणाऱ्या अभिक्रियेचा परिणाम होय. येथे हळद ही कार्य करते. याचप्रमाणे, मुळा, तसेच आणि यापासूनही नैसर्गिक दर्शक तयार करता येतात.

प्र.4 पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) (5)

- 1) आम्लाचे गुणधर्म व आम्लाचे उपयोग स्पष्ट करा.
- 2) आम्ले म्हणजे काय ते सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

